

L I G J

Nr.8496, date 3.6.1999

PER RATIFIKIMIN E "KONVENTES KUADER TE KESHILLIT TE EUROPE PER MBROJTJEN E MINORITETEVE"

Ne mbeshtetje te neneve 78, 83 pika 1 dhe te nenit 121 te Kushtetutes, si dhe te ligjit nr.8371, date 9.7.1998 "Per lidhjen e traktateve dhe marreveshjeve nderkombetare", me propozimin e Keshillit te Ministrave

K U V E N D I

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Konventa kuader e Keshillit te Europes per mbrojtjen e minoriteteve".

Neni 2

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2396, date 18.6.1999 te Presidentit te Republikes se Shqiperise, Rexhep Meidani

KONVENTA KUADER PER MBROJTJEN E MINORITETEVE

Shtetet anetare te Keshillit te Europes dhe shtetet e tjera nenshkruese te kesaj Konvente kuader,

Duke menduar se synimi i Keshillit te Europes eshte arritja e nje uniteti me te madh ndermjet anetareve te vet, me qellim qe te mbrojne dhe realizojne idealet dhe parimet, qe perbejne trashegimine e tyre te perbashket;

Duke gjykuar se njera prej metodave per arritjen e ketij qellimi eshte ruajtja dhe realizimi i metejshem i te drejtave te njeriut dhe i lirive themelore;

Duke dashur qe te zbatojne deklaraten e kryetareve te shteteve dhe te qeverive te shteteve, anetare te Keshillit te Europes, miratuar ne Vjene me 9 tetor 1993;

Te angazhuar per te mbrojtur ekzistencen e minoriteteve ne territoret e tyre perkatese;

Duke pasur parasysh se ndryshimet ne historine e Europes kane treguar, se mbrojtja e

minoriteteve paraqet rendesi per stabilitetin, sigurimin demokratik dhe paqen ne kete Kontinent;

Duke vleresuar se nje shoqeri pluraliste dhe e vertete demokratike duhet qe jo vetem te respektoje identitetin etnik, kulturor, gjuhesor dhe fetar te cdo personi, qe i perket nje minoriteti, por, gjithashtu dhe te krijojte kushtet e nevojshme qe u japin atyre mundesi per te shprehur, ruajtur dhe zhvilluar kete identitet;

Duke pasur parasysh se krijimi i nje klime te tolerances dhe te dialogue eshte e nevojshme qe t'i mundesoje shumellojshmerise kulturore qe te jete nje burim dhe faktor pasurimi per cdo shoqeri dhe jo faktor ndarjeje;

Duke vleresuar se ndertimi i nje Europe tolerance dhe te begate nuk varet vetem nga bashkepunimi ndermjet shteteve, por kerkon, gjithashtu, edhe bashkepunimin nder kufitar ndermjet autoriteteve vendore dhe rajonale, pa cenuar Kushtetuten dhe integritetin territorial te cdo shteti:

Duke pasur parasysh Konventen per Mbrojtjen e te Drejtave te Njeriut dhe Lirive Themelore, dhe protokollet e saj;

Duke iu referuar angazhimeve per mbrojtjen e minoriteteve ne Konventat dhe deklaratat e Kombeve te Bashkuara, dhe ne dokumentet e Konferences per Sigurimin dhe Bashkepunimin ne Europe, vecanerisht Dokumentin e Kopenhages, te 29 qershorit 1990; Te angazhuar per te percaktuar parimet qe duhen respektuar dhe detyrimet qe burojne prej tyre, me qellim qe te sigurojne, ne shtete anetare dhe shtete te tjera, qe mund te behen pale ne kete instrument, mbrojtjen efektive te minoriteteve dhe te te drejtave dhe te lirive te personave, qe u perkasin ketyre minoriteteve ne kuadrin e shtetit ligjor, respektimit te integritetit territorial dhe sovranitetit kombetar te shteteve;

Te vendosur per te zbatuar parimet e parashtuara ne kete Konvente kuader, nepermjet legjislacionit kombetar dhe politikave qeveritare, te pershtatshme,

Bien dakord si vijon:

Pjesa I

Neni I

Mbrojtja e minoriteteve dhe e te drejtave e lirive te personave, qe u perkasin ketyre minoriteteve, formojne nje pjese perberese te mbrojtjes nderkombetare te te drejtave te njeriut, dhe si te tilla, perfshihen ne kuadrin e bashkepunimit nderkombetar.

Neni 2

Dispozitat e kesaj Konvente Kuader do te zbatohen ne mirebesim, ne frymen e mirekuptimit dhe te tolerances, dhe ne perputhje me parimet e fqinjesis se mire, te marredhenieve miqesore dhe te bashkepunimit ndermjet shteteve.

Neni 3

1. Cdo person, qe i perket nje minoriteti do te kete te drejten qe te zgjedhe lirisht per t'u trajtuar ape jo si i tille, dhe nuk do te kete asnje disavantazh nga kjo zgjedhje apo nga ushtrimi i te drejtave, qe lidhen me kete zgjedhje.

2. Personat, qe u perkasin minoriteteve, mund te ushtrojne te drejta dhe te gezojne lirite, qe burojne prej parimeve te parashikuara ne kete Konvente Kuader, ne menyre individuale, si dhe ne bashkesi me te tjeret.

Pjesa II

Neni 4

- I. Paid angazhohen t'u garantojne personave, qe u perkasin minoriteteve, te drejten e barazise para ligjit dhe te mbrojtjes se barabarte nga ligji. Lidhur me kete do te ndalohet do diskriminim, bazuar ne perkatesine e nje minoriteti.
2. Paid angazhohen qe te miratojne, sa here qe te jete e nevojshme, masa te pershtatshme per te nxitur, ne te gjitha sferat e jetes ekonomike, shoqerore, politike dhe kulturore, barazi te plote dhe efektive ndermjet personave qe i perkasin nje minoriteti dhe atyre qe u perkasin shumices. Lidhur me kete ata do te marrin parasysh, ne menyren e duhur, kushtet e vecanta te perrsonave qe u perkasin minoriteteve.
3. Masat e miratuara ne perputhje me paragrafin 2 nuk do te konsiderohen si nje akt diskriminimi.

Neni 5

- I. Palet angazhohen te nxisin kushtet e nevojshme per personat, qe u perkasin minoriteteve, per te ruajtur dhe zhvilluar kulturen e tyre dhe per te ruajtur elementet themelore te ketij identiteti, konkretisht besimin fetar, gjuhen, traditat dhe trashegimine kulturore.
2. Pa cenuar masat e marra per realizimin e politikës se tyre te integritit te pergjithshem, Palet nuk do te ndermarrin politika apo praktika, qe synojne asimilimin e personave qe u perkasin minoriteteve, kunder vullnetit te tyre dhe do t'i mbrojne keta persona nga cdo akt, qe synon nje asimilim te tille.

Neni 6

- I. Palet do te inkurajojne frymen e tolerances dhe dialogun nderkulturor, dhe do te marrin masa efektive per te nxitur respektin e ndersjelle, mirekuptimin dhe bashkepunimin ndermjet te gjithe personave qe jetojne ne territorin e tyre, pa dallim, persa i perket identitetit unik. kulturor, gjuhesor apo fetar te ketyre personave, vecanerisht ne fushen e arsimit, kultures dhe shtypit.
2. Palet angazhohen te marrin masa te pershtatshme per te mbrojtur personat qe mund tu nenshtrohen kercenimeve apo akteve te diskriminimit, armiqesise apo dhunes, si pasoje e identitetit te tyre etnik, kulturor, gjuhesor apo fetar.

Neni 7

Palet do te sigurojne respektimin e se drejtes te cdo personi, qe i perket nje minoriteti, per lirine e grumbullimeve paqesore, lirine e organizimit, lirine e shprehjes dhe lirine e mendimit, te ndergjegjes dhe te besimit fetar.

Neni 8

Palet angazhohen te pranojne se do person, qe i perket nje minoriteti, ka te drejten te manifestoje fene apo besimin e vet dhe te krijojte institucionet, organizatat dhe shoqatat fetare.

Neni 9

I. Palet angazohen re pranojne se e drejta e lirise se shprehjes se cdo personi, qe i perket nje minoriteti, perfshin lirine per te pasur mendime dhe per te marre dhe shperndare informacion e ide ne gjuhen e minoritetit, pa nderhyrjen e autoriteteve publike dhe pavaresisht nga kufijte. Paler do te sigurojne, brenda kuadrit te sistemeve te tyre ligjore, qe personal qe i perkasin nje minoriteti nuk diskriminohen lidhur me raportet e tyre me shtypin.

2. Paragrafi 1 nuk do t'i ndaloje Palet qe te kerkojne, pa diskriminim dhe ne baze te kriterave objektive, licensimin e radioperhapjes dhe te televizionit, apo ndermarrjeve te kinemase.

3. Palet nuk do te pengojne krijimin dhe perdorimin e shtypit te shkruar nga personat qe u perkasin minoriteteve. Ne kuadrin ligjor te sistemit te perhapjes se radios dhe te televizionit, ata do te sigurojne, per aq sa eshte e mundur dhe duke pasur parasysh dispozitat e paragrafit 1, qe personave. qe u perkasin minoriteteve, t'u jepen mundesi per te pasur dhe per te perdorur shtypin e tyre.

4. Ne kuadrin e sistemit te tyre ligjor, Palet do te miratojne mos a te pershtatshme per te lehtesuar kontaktet me shtypin per personal qe u perkasin minoriteteve, per te nxitur tolerancen dille per te lejuar shumellojshmerine kulturore.

Neni 10

I. Paler angazhohen te njohin se cdo person, qe i perket nje minoriteti, ka te drejten te perdore lirisht dhe pa nderhyrje gjuhen e vet te minoritetit, ne menyre personale dhe publike, me goje dhe me shkrim.

2. Ne zonat, ku personat qe u perkasin minoriteteve, banojne tradicionalisht apo ne numer thelbesor. ne qofte se keta persona parashtrojne kerkese, dhe kur ajo i pergjigjet nje nevojte reale. Palet do te perpiqen te sigurojne, per aq sa eshte e mundur, kushtet qe mund te bejne te mundur perdorimin e gjuhes se pakices ne marredheniet ndermjet ketyre personave dhe autorireteve administrative.

3. Palet angazhohen te garantojne te drejten e cdo personi, qe i perket nje minoriteti per t'u informuar menjehere, ne nje gjuhe qe ai/ajo e kupton, per arsye te arrestimit te tij/saj dhe per natyren e shkakun e cdo akuze kunder tij/saj, dhe per te mbrojtur veten ne kete gjuhe, dhe. nese eshte e nevojshme, me ndihmen pa pagese te nje perkthyesi.

Neni 11

,I. Palet angazhohen te njohin se cdo person qe i perket minoritetit ka te drejte te perdore mbiemrin (prejardhjen) dhe emrat e pare ne gjuhen e minoritetit dhe te drejten per

njohjen e tyre zyrtarisht, ne perputhje me procedurat e parashikuara ne sistemin e tyre ligjor.

2. Palet angazhohen te njohin se cdo person qe i perket nje minoriteti ka te drejten te shfaqe ne gjuhen e vet, te minoritetit, shenja, mbishkrime dhe informacione te tjera, te nje natyre personale. ne menyre te dukshme per publikun.

3. Ne zonat e hanuara tradicionalisht nga nje nemer thelbesor i personave te minoriteteve, palet do te perpiqen, ne kuadrin e sistemit te tyre ligjor, perfshire, kur eshte e pershtatshme, marreveshje me shtetet e tjera, dhe, duke marre parasysh kushtet e tyre te vecanta, te vendosin emrat tradicionale vendas, emrat e rrugeve dhe tregues te tjere topografike per publikun edhe ne gjuhen e minoritetit, kur ka nje kerkese: te mjaftueshme per keta tregues.

Neni 12

I. Palet kur eshte e pershtatshme, do te marrin masa, ne fushen e arsimit dhe te studimeve per te nxitur njohjen e kultures, te historise, te gjuhes dhe te besimit fetar te minoritetit te tyre dhe te shumices.

2. Ne kete kuader, Palet do te sigurojne, nder te tjera, mundesi te pershtatshme per kualifikimin e mesuesve dhe per pajisjen me tekste shkollore, si dhe te lehtesojne kontaktet ndermjet studenteve dhe mesuesve te komunireteve te ndryshme.

3. Palet angazhohen te nxisin mundesi te barabarta per ndjekjen e arsimit ne te gjitha nivelet per personal qe u perkasin minoriteteve.

Neni 13

1. Ne kuadrin e sistemeve te tyre arsimore, Palet do te njohin se personat, qe u perkasin nje minoriteti, Kane te drejte te ndertojne dhe te drejtojne institucionet e tyre arsimore dhe kualifikuese private.

Ushtrimi i kesaj te drejte nuk do te sjelle ndonje detyrim financiar per Palet.

Neni 14

I. Palet angazhohen te njohin se cdo person, qe i perket nje minoriteti. ka te drejte te mesoje gjuhen e vet, te minoritetit.

2. Ne zonat ku personat, qe u perkasin minoriteteve, banojne tradicionalisht apo ne numer thelbesor. nese ka nje kerkese te mjaftueshme, Palet do te perpiqen te sigurojne, per aq sa eshte e mundur dhe ne kuadrin e sistemeve te tyre arsimore, qe personat, qe u perkasin ketyre minoriteteve, te kene mundesi te pershtatshme per te mesuar gjuhen e minoritetit apo per te marre mesime ne kete gjuhe.

3. Paragrafi 2. i ketij neni do te zbatohet pa cenuar mesimin e gjuhes zyrtare apo mesimin ne kete gjuhe.

Neni 15

Palet do te krijojne kushtet e nevojshme per pjesemartjen aktive te personave, qe u perkasin minoriteteve, ne Jeten kulturore, shoqerore dhe ekonomike dhe ne ceshtjet publike, vanerisht per ato qe ndikojne mbi ta.

Neni 16

Palet nuk do te ndermarrin masa qe ndryshojne perberjen e popullsisë, ne zonat e banuara nga personat qe u perkasin minoriteteve, dhe qe synojne kufizimin e te drejtave e lirive qe burojne nga parimet e parashikuara ne kete konvente kuader.

Neni 17

I. Palet angazhohen te mos nderhyjne ne te drejten e personave, qe u perkasin minoriteteve. per te vendosur dhe mbajtur kontakte te lira dhe paqesore pergjate kufijve me personal qe hanojne ligjerisht ne shtete te tjera, vecanerisht me ata me te cilet kane nje identitet unik. kulturor gjuhësor apo fetar, apo nje trashëgimi te perbashket kulturore.
2. Palet angazhohen te mos nderhyjne ne te drejten e personave qe u perkasin minoriteteve. per re marre pjese ne veprimtarite e organizatave joqeveritare, ne nivel kombetar dhe nderkombetar.

Neni 18

1. Palet do te perpiqen te perfundojne, kur eshte e nevojshme, marreveshje dypaleshe dhe shumepaleshe me shtetet e tjera, vecanerisht me shtetet fqinje, per te siguruar mbrojtjen e personave. qe u perkasin minoriteteve, perkatese.
2. Kur eshte me vend, Palet do te marrin masa per te inkurajuar bashkepunimin nderkufitar.

Neni 19

Palet angazhohen te respektojne dhe te zbatojne parimet e parashikuara ne kete Konvente Kuader, duke bere kur eshte e nevojshme, vetem ato kufizime apo shmagne, qe jane parashikuar ne instrumentet juridike, nderkombetare, vecanerisht ne Konventen per Mbrojtjen e te Drejtave te Njeriut dhe Lirive Themelore, ne masen qe ato jane te pershtatshme per re drejtat dhe lirite qe hurojne nga keto parime

PJESA III

Neni 20

Ne ustrimin e te drejtave dhe te lirive, qe burojne nga parimet e parashikuara ne kete Konvente Kuader. Cdo person qe i perket nje minoriteti do te respektoje legjislacionin kombetar dhe te drejrat e te tjereve, vecanerisht ato te personave qe u perkasin shumices apo minoriteteve te tjera.

Neni 21

Ne kete Konvente Kuader asgje nuk do te interpretohet se nenkupton ndonje te drejte per t'u angazhuar ne veprimtari apo per te kryer ndonje veprim kunder parimeve themelore te se drejtes nderkomhetare, dhe vecanerisht kunder barazise sovrane, integritetit territorial dhe pavaresise politike te shteteve.

Neni 22

Ne kete Konvente Kuader asgje nuk kufizon apo shmang ndonje prej te drejtave te njeriut dhe lirive themelore, qe mund te sigurohen sipas ligjeve te ndonje pale kontraktuese, apo ndonje marreveshjeje tjeter, ku ajo eshte pale.

Neni 23

Te drejtat dhe lirite, qe burojne nga parimet e parashikuara ne kete konvente kuader, ne masen qe ato jane objekt i nje dispozite pergjegjese ne Konventen per Mbrojtjen e te Drejtave te Njeriut dhe Lirive Themelore apo ne protokollet e saj, do te kuptohen ne nje menyre. e cila vjen ne perputhje me dispozitat e kesaj te fundit.

PJESA IV

Neni 24

I. Komiteti i Ministrave te Keshillit te Europes do te mbikeqyre zbatimin nga palet kontraktuese te kesaj konvente kuader.

2. Palet, te cilat nuk jane anetare te Keshillit te Europes, do te marrin pjese ne mekanizmin zhatues, sipas procedurave qe do te percaktohen.

Neni 25

I. Brenda nje periudhe njevjecare pas hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente Kuader, lidhur me nje pale kontraktuese, kjo e fundit do t'i transmetoje Sekretarit te Pergjithshem te Keshillit te Europes informacion te plote mbi masat legislative dhe masat e tjera, te marra per zbatimin e parimeve te parashtruara ne kete Konvente Kuader.

2. Per periudhen me pas, secila pale do t'i transmetoje Sekretarit te Pergjithshem, periodikisht dhe sa here qe kerkon Komiteti i Ministrave, cdo informacion shtese, perkates per zbatimin e kesaj Konvente Kuader.

3. Sekretari i Pergjithshem do t'i parashetroje Komitetit te Ministrave informacionin e transmetuar, sipas kushteve te ketij neni.

Neni 26

I. Ne vleresimin e pershtatshmerise se masave te marra nga palet per te zbatuar parimet e parashtruara ne kete Konvente Kuader, Komiteti i Ministrave do te ndihmohet nga nje komitet keshillimor, anetaret e te cilit do te kene nje kualifikim te njohur ne fushen e mbrojtjes se III i noriteteve.

2. Perberja e ketij komiteti keshillimor dhe procedural e tij do te percaktohen nga Komiteti i Ministrave, brenda nje periudhe njevjecare pas hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente Kuader.

PJESA V

Neni 27

Kjo Konvente Kuader do te hapet per nenshkrim nga shtetet anetare te Keshillit te Europes. Deri ne daten e hyrjes ne fuqi te konventes, ajo do te jete e hapur per nenshkrimin gjithashtu edhe nga ndonje shtet tjetër, i ftuar nga Komiteti i Ministrave. Ajo i nenshtrohet ratifikimit, pranimit apo miratimit. Instrumenter e ratifikimit, te pranimit apo te miratimit do te depozirohen te Sekretari i Pergjithshem i Keshillit te Europes.

Neni 28

I. Kjo konvente do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues pas periudhes 3-mujore pas dates ne te cilen 12 shtetet, anetare te Keshillit te Europes, kane shprehur pelqimin e tyre per te pranuar, si te detyrueshme, konventen, ne perputhje me dispozitat e nenit 27.

2. Lidhur me secilin shtet anetar, i cili shpreh me pas pelqimin e vet per ta pranuar si te detyrueshme ate, Konventa Kuader do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues pas periudhes 3-mujore, pas dates se depozitimit te instrumentit te ratifikimit, te pranimit apo te miratimit.

Neni 29

I. Pas hyrjes ne fuqi te kesaj Konvente Kuader dhe pas keshillimit te shteteve kontraktuese, Komiteti i Ministrave te Keshillit te Europes mund te ftoje, per te aderuar ne konvente. nepermjet nje vendimi te marre me shumicen e parashikuar ne nenin 20, pika d te statutit te Keshillit te Europes, cdo shtetjoanetar te Keshillit te Europes, qe i ftuar te nenshkruaje ne perputhje me dispozitat e nenit 27, nuk e ka here kete ende, dhe cdo shtet tjetër jo anetar.

2. Lidhur me ndonje shtet aderues, i cili shpreh me pas pelqimin per ta pranuar si te detyrueshme ate, Konventa Kuader do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues pas periudhes 3-mujore, pas dates se depozitimit te instrumentit te ratifikimit, te pranimit apo te miratimit.

Neni 30

I. Secili shtet mund te percaktoje, ne kohen e nenshkrimit, apo kur depoziton instrumentin e vet te ratifikimit, te pranimit, te miratimit apo te aderimit, territorin apo territoret per te cilat ai eshte pergjegjes ne marredheniet nderkombetare, ku do te zbatohet kjo konvente kuader.

2. Secili shtet mund te zgjeroje, ne nje kohe te mevonshme, me ane te nje deklarate drejtuar Sekretarit te Pergjithshem te Keshillit te Europes, zbatimin e kesaj Konvente Kuader ne cdo territor tjeter, te percaktuar ne deklarate. Lidhur me keto terriore, Konventa Kuader do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues pas perfundimit te periudhes 3-mujore, pas dates se manjen se nje deklarate te tille nga Sekretari i Pergjithshem.

3. Cdo deklarate e here sipas dy paragrafeve te mesiperm mund te terhiqet, lidhur me cdo territor te percaktuar ne kete deklarate, me ane te nje njoftimi drejtuar Sekretarit te Pergjithshem. Terheqja do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues pas perfundimit te periudhes 3-mujore, pas dates se marrjes se nje njoftimi te tille nga Sekretari i Pergjithshem.

Neni 31

1. Secila pale mund ta denoncoje, ne cdo moment, kete Konvente Kuader nepermjet nje njoftimi drejtuar Sekretarit te Pergjithshem te Keshillit te Europes.

2. Ky denoncim do te hyje ne fuqi ne ditën e pare te muajit pasues, pas perfundimit te nje periudhe 6-mujore pas dates se marrjes se njoftimit nga Sekretari i Pergjithshem.

Neni 32

Sekretari i Pergjithshem i Keshillit te Europes do te njoftoje shtetet anetare te ketij Keshilli. shtetet e tjera nenshkruese dhe cdo shtet, qe ka aderuar ne kete Konvente Kuader per:

a) Cdo nenshkrim;

1) depozitimimin e secilit instrument te ratifikimit, te pranimit, te miratimit apo te aderimit;

c) secilen date te hyrjes ne fuqi te kesaj konvente kuader, ne perputhje me nenet 28, 29 dhe 30:

ç) secilin veprim, njoftim apo komunikim tjeter, per kete konvente kuader.

Ne prani te nenshkrueseve, te autorizuar ne menyren e duhur, kane nenshkruar ete Konvente kuader.

Bere ne _____, datën e _____, ne gjuhen angleze dhe franceze, duke pasur te dyja tekstet te njejten vlere, ne nje kopje te vetme, e cila do te depozitohet ne arkivat e Keshillit te Europes. Sekretari i Pergjithshem i Keshillit te Europes do t'ia transmetoje kopjet e vertetuara secilit siper anetar te Keshillit te Europes, dhe secilit shtet te ftuar per te nenshkruar apo per te aderuar ne kete Konvente Kuader.